

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗЗСО»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Початкова освіта»
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Теорії та методик початкової освіти
Семестр	3
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к. п. н., доц. Коробович Людмила Петрівна
Контактна інформація	korobovych@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Дисципліна «Управління розвитком педагогічного персоналу ЗЗСО» належить до переліку дисциплін професійно-педагогічного спрямування здобувача ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 013 Початкова освіта. Вивчення цієї дисципліни має свою специфіку, оскільки її основним завданням є поєднання декількох аспектів: положень освітнього менеджменту, формування творчої особистості майбутнього вчителя початкових класів, готовності до безперервного особистісного та професійного розвитку впродовж усього життя.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент здобуде:

концептуальні засади теорії організації й управління, планування та прогнозування кадрової роботи в організації, фахової орієнтації, якісного аналізу складу кадрів, організації та соціальної адаптації працівників, науково обґрунтованого добору та розставляння кадрів та теоретичні положення педагогічної інноватики, науково-понятійний апарат та нормативно-правове забезпечення організації управлінської діяльності у системі закладів освіти;

основні тенденції розвитку організаційно-управлінських процесів в освіті; наукові передумови виникнення менеджменту освіти, історію розвитку педагогічного менеджменту в Україні та за рубежом, основні напрями інноваційних процесів у системі управління освітою на сучасному етапі її розвитку;

психолого-педагогічні умови для здійснення управління розвитком педагогічного персоналу в закладах освіти;

теоретичні основи традиційних та інноваційних технологій управління розвитком педагогічного персоналу;

організації діловодства з використанням електронно-обчислювальної техніки, головні форми та джерела комплектування штату, оплати праці, матеріального й морального заохочування, напрямів їх удосконалювання;

	<p>принципи кадрової політики, форми та методи планування й організації роботи з кадрами, систему фахового просування працівників, механізм професійно-кваліфікаційного зростання керівників і спеціалістів; особливості національної ділової культури, її роль і місце в системі управління педагогічним персоналом, психологічні й технологічні засади добору та перевірки персоналу; зміст і послідовність дій менеджера освіти в процесі розробки кадрової політики та стратегії освітньої організації, планування й організації управління педагогічним персоналом.</p> <p>Крім того, опанує змістом нормативних документів: Державного стандарту початкової освіти, Концепцією Нової української школи, Положенням про атестацію педагогічних кадрів, проектом Закону України Про освіту дорослих; осмислить вимоги професійного стандарту вчителя початкових класів ЗЗСО; навчиться здійснювати діагностику та моніторинг особистісно-професійних якостей, укладати програму власного професійного розвитку; добирати сучасні технології самоосвітньої діяльності та форми підвищення кваліфікації шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти; вивчати, інтерпретувати та застосовувати інноваційні технології та передовий педагогічний досвід.</p>
<p>Мета</p>	<p>Основною метою курсу «Управління розвитком педагогічного персоналу» є формування системи знань і розвиток здібностей здобувачів ступеня магістра, майбутніх управлінців у галузі освіти, що надасть менеджерам змогу в ході управління освітніми організаціями провадити організаційну, методичну, діагностичну, інноваційну діяльність, спрямовану на розвиток і ефективне використання їхнього педагогічного кадрового потенціалу.</p>
<p>Результати навчання</p> <p>Soft skills:</p>	<p>Результати навчання за дисципліною</p> <p>Опанування дисципліною «Управління розвитком педагогічного персоналу» забезпечить наступні вміння :</p> <p>застосовувати отримані знання у різних сферах професійної діяльності, аналізувати погляди на природу кадрової політики та використання людського фактора (які вже існують або лише формуються); керувати розробкою кадрової політики освітньої установи, плануванням і прогнозуванням кадрової роботи, визначенням чисельності та складу працівників, задоволенням кадрових потреб; оцінювати кадри управління освітою, працювати з резервом керівників, із фахівцями та майстрами, організовувати навчання персоналу, керувати діяльністю служб з управління персоналом щодо планування та реалізації ділової кар'єри персоналу організації; використовувати методи формування стабільного висококваліфікованого педагогічного персоналу, оцінювання стану плинності кадрів, розробки та впровадження заходів щодо підвищення стабільності кадрів, керування мобільністю персоналу на виробництві; формувати організаційну культуру освітньої установи та менеджменту педагогічного персоналу на основі використання світового досвіду управління персоналом, особливостей національної ділової культури й менталітету народу.</p> <p>Soft skills</p> <p>Виявляти ініціативність у процесі навчального пізнання, вольові зусилля на шляху досягнення мети. Рефлексувати власну навчально-пізнавальну діяльність із наступним її коригуванням задля підвищення її ефективності. Виявляти вміння навчатися самостійно.</p> <p>Будувати партнерську взаємодію на основі морально-етичних та правових норм поведінки. Володіти нормами сучасної української літературної мови та основами культури мовлення в особистій та</p>

	<p>професійній комунікації. Рефлексувати й самостійно коригувати власний стиль спілкування для забезпечення комфортної життєдіяльності.</p> <p>Переконувати, знаходити підхід до людей, лідирувати, вести міжособистісне спілкування, переговорні процеси, брати участь у роботі в команді, плекати особистісний розвиток, ерудованість, креативність, здатність управління часом.</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Інноваційні технології управлінської діяльності в ЗЗСО», «Моніторинг якості освітньої діяльності : діагностика, проектування», «Організація та управління освітнім процесом: регіональний аспект».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	К-ть балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади управління педагогічним персоналом ЗЗСО			
Тема 1. Загальні основи управління педагогічним персоналом ЗЗСО.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, особливості й види управління педагогічним персоналом. 2. Принципи управління педагогічним персоналом ЗЗСО. 3. Методи управління педагогічним персоналом ЗЗСО. 4. Поняття організаційної структури управління педагогічним персоналом ЗЗСО. 5. Організаційні форми управлінської діяльності в ЗЗСО : рада школи; педагогічна рада; нарада при директорові школи; піклувальна рада. 	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором:</p> <p>Роль педагогічної ради в організації педагогічного колективу.</p> <p>Психологічне забезпечення роботи педагогічної ради навчального закладу.</p> <p>Діяльність ради школи у системі державно-громадського управління навчальним закладом.</p> <p>Підготуйте презентацію на тему за власним вибором:</p> <p>Розвиток теорії управління початковою школою в Україні.</p> <p>Наукові підходи до науки управління навчальним закладом.</p> <p>Початкова школа як педагогічна система й об'єкт управління.</p> <p>Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором :</p> <p>Становлення і розвиток науки управління в галузі освіти.</p> <p>Наукові підходи до науки управління навчальним закладом.</p>	8
Тема 2. Організація методичної роботи педагогічним персоналом ЗЗСО.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методична робота з педагогічним персоналом ЗЗСО : мета, завдання і структура 2. Функції методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО. 3. Принципи методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО. 4. Зміст методичної роботи в школі з педагогічним персоналом ЗЗСО. 	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором:</p> <p>Активні форми внутрішкільної методичної роботи з учителями початкових класів.</p> <p>Роль методичного кабінету в професійному зростанні педагогічних працівників.</p> <p>Упровадження інтерактивних методів і форм роботи в систему методичної роботи.</p> <p>Підготуйте презентацію на тему за власним вибором:</p> <p>Педагогічна діагностика в системі методичної роботи.</p> <p>Науково-дослідницька діяльність у системі</p>	8

	<p>5. Форми організації методичної роботи з педагогічним персоналом ЗЗСО : індивідуальні форми; колективні форми; планування роботи методичних об'єднань ЗЗСО.</p>	<p>методичної роботи. Розвиток творчої активності педагогічних працівників у системі методичної роботи. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Документація методичних об'єднань. Організаційна структура методичної роботи. Права і обов'язки учасників методичної роботи.</p>	
<p>Тема роботи передовим педагогічним досвідом.</p>	<p>3. 1. Поняття про передовий педагогічний досвід. 2. Виявлення передового педагогічного досвіду. 3. Методи вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду. 4. Технологія впровадження передового педагогічного досвіду.</p>	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором: Учитель-новатор, основні складові його досвіду. Педагогічний досвід та інновації: спільне і відмінне. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Передовий педагогічний досвід: інноваційні форми впровадження та поширення в навчальних закладах та освітніх установах. Перспективний педагогічний досвід учителів початкових класів України. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Педагогічний досвід як єдність теорії і практики. Педагогічний досвід як продукт пошуково-експериментальної діяльності педагогів-новаторів.</p>	<p>8</p>
<p>Тема Технології управління персоналом і його розвитком в освітній організації.</p>	<p>4. 1. Добір педагогічних працівників відповідно до критеріїв функціональної діяльності згідно з рівнем його професіоналізму, визначення посади (функціонального місця працівника в системі діяльності організації), оформлення найму на роботу. 2. Технологія наймання, добору, приймання та розставляння персоналу. Сутність контрактної системи наймання. 3. Поняття й етапи ділової кар'єри педагогічного персоналу. Система службово-професійного просування. 4. Робота з кадровим резервом. Вивільнення персоналу. Відмінність технології управління педагогічним персоналом</p>	<p>Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Базові основи неперервної педагогічної освіти. Педагогічна самоосвіта як індивідуальний процес підвищення кваліфікації. Підготуйте есе на тему за власним вибором: Джерела самоосвіти вчителя : книжки (наукова, науково-методична, методична, публіцистична, художня та інші літератури); фахова періодика (газети, журнали); Інтернет; телебачення; відео, аудіо інформація; семінари, круглі столи, конференції; майстер-класи. Джерела самоосвіти вчителя : курси підвищення кваліфікації; екскурсії, театри, виставки, музеї, концерти; заходи з обміну досвідом; різноманітні курси. Результат самоосвіти учителів: доповіді, виступи на семінарі, педагогічні раді, методичному об'єднанні; реферату; програми; методичного посібника. Результат самоосвіти учителів: статті до фахового видання; дидактичного матеріалу; науково-методичної розробки; проекту;</p>	<p>8</p>

		від технології управління людськими ресурсами.	методичного чи діагностичного кейсу. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Проаналізувати орієнтовну навчальну програму підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які навчатимуть учнів перших класів НУШ.	
Тема Організація системи безперервного навчання педагогічного персоналу.	5.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація системи навчання персоналу. 2. Виникнення та зміст концепції безперервної освіти. Безперервне навчання управлінських працівників і спеціалістів. 3. Організація та методологічне забезпечення системи безперервного навчання педагогічних кадрів. 4. Методика обчислення витрат на підвищення педагогічної кваліфікації. Організація внутрішньо-організаційного навчання. 	Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Інноваційні форми роботи з педагогічними кадрами. Екзистенційна бесіда як метод роботи психолога з педагогом. Роль коучингу у створенні умов для самонавчання, особистісно-професійного зростання педагогів. Ділові ігри : імітаційні, операційні, рольові, психосоціодрама - метод активного навчання педагога. Аналіз продуктів творчої діяльності - метод для визначення міри новизни й оригінальності в роботі педагога. Технологія інтерв'язі як професійний обмін інформацією. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Індивідуальна науково-методична самоосвітня робота педагогів. Інноваційні форми роботи вчителя: проект; розроблення електронних уроків; розроблення пакету тестового матеріалу; створення особистої методичної чи предметної веб-сторінки. Нетрадиційні форми проведення засідання педради. Досвід роботи вчителів «Перлини педагогічної творчості», «Інформаційний каталог перспективного педагогічного досвіду». Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Особливості функціонування науково-методичної ради вчителів. Технологія підготовки і проведення засідання педагогічної ради. Робота шкільних методичних об'єднань учителів. Інструктивно-методичних наради адміністрації з молодими вчителями.	8
Тема Діловодство в початковій школі.	6.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення діловодства в ЗЗСО. 2. Організаційно-розпорядча документація в школі. 3. Документація із особового складу. 	Підготуйте есе на тему за власним вибором: Значення діловодства у здійсненні процесу управління. Уніфікація і стандартизація управлінських документів у початковій школі.	8

	<p>4. Вимоги й особливості ведення вчителем початкових класів шкільної документації.</p>	<p>Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Документ, його роль і місце в управлінні початковою школою. Застосування Інтернет-технологій для автоматизації документообігу в школі. Резюме як різновид документу щодо особового складу. Його структура та особливості подання. Класний журнал, зошит, щоденник – особливості використання і вимоги до складання. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Загальні вимоги до організації діловодства в школі. Загальні правила оформлення службових документів.</p>	
<p>Тема 7. Оцінка результатів діяльності персоналу кадрових служб.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка результатів праці як функція управління персоналом. 2. Фактори, що впливають на ефективність управління персоналом. Класифікація чинників, ураховуваних в оцінювання результативності праці. 3. Результати праці керівника. Результати праці спеціалістів. Умови ефективної оцінки результативності праці. 4. Основні методи оцінювання результативності праці управлінських працівників. 5. Показники результативної діяльності. Оцінка результатів діяльності. 	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором: Етичні вимоги до контролю в школі. Етичні вимоги до оцінювання діяльності педагогічних кадрів. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Контроль за науково-методичною роботою в початковій школі. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Контроль за науково-методичною роботою в початковій школі. Аналіз зовнішнього середовища школи.</p>	<p>8</p>
<p>Тема 8. Зарубіжний досвід управління персоналом і його розвитком в освітній організації.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Досвід профорієнтації Західній Європі. 2. Досвід профорієнтації в США та Канаді. 3. Досвід профорієнтації в Японії. 	<p>Підготуйте есе на тему за власним вибором: Роль зарубіжного досвіду управління персоналом і його розвитком в освітній організації. Підготуйте презентацію на тему за власним вибором: Досвід профорієнтації Західній Європі. Досвід профорієнтації в США та Канаді. Досвід профорієнтації в Японії. Підготуйте аналітичне повідомлення на тему за власним вибором : Законодавство зарубіжних країн у сфері управління персоналом і його розвитком в освітній організації.</p>	<p>4</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базова

1. Авшенюк Н.М. Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному просторі: монографія авт. кол.: Н.М. Авшенюк, В.О. Кудін, О.І. Огієнко та ін. Київ: ВИДАВ. 2011. 342 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/2328/1/Binder1.pdf>
2. Карявка С. Мотивація як засіб саморозвитку й самореалізації: з досвіду роботи вчителя [навчально-методичний посібник]. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2021. 100 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/464.pdf>
3. Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи: збірник наукових статей / [колектив авторів]; за ред. Кременя В.Г., Ничкало Н.Г.; укл. Аніщенко О.В., Лук'янова Л.Б. Київ: Знання України, 2018. 616 с. URL: <http://surl.li/htfer>
4. Красовська О. О. Глобалізаційні процеси та європейські моделі управління освітою в умовах трансферу національних систем освіти. *Технології організаційно-управлінської та освітньої діяльності в початкових класах Нової української школи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу* : монографія / авт. кол. : Красовська О.О., Максимчук Н.С., Міськова Н.М. та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовська. Рівне : видавець О. Зень. 2023. С. 66-100.
5. Красовська О.О., Соїко І.М., Хом'як О. А. Стратегії педагогіки партнерства в педагогічній деонтології Василя Сухомлинського. Інноваційна педагогіка. Фаховий науковий журнал. Випуск № 45, ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 25-28. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91247/1/Levenok_interactive_learning_tools.pdf;jsessionid=DC7FFF5933034662069FA6F273AFC859
6. Красовська, О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій: [монографія]. Рівне: О. Зень. 2017, 480 с. URL: <http://surl.li/htkho>
7. Любченко Н. В. Управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти: координаційний аспект: наук.-метод. посіб. / за ред. Є. Р. Чернишової // Ун-т менедж. освіти НАПН України. К.: ЦП "КОМПРИНТ", 2013. 256 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/cipo/kaf_derg_slug/material_diyaln/upravl_nauk_metod_diyaln.pdf
8. Методична скарбниця: науково-методичний посібник. Випуск 1 / упоряд. : О.С. Бобкова, М.П. Гончарук / за заг. ред. Н.І. Клокар, Є.М. Бачинської Біла Церква : КОІПОПК, 2014. 124 с. URL: <https://repository.kristti.com.ua/wp-content/uploads/2016/08/Posibnyk-metod.-skarb.pdf>
9. Нежинська О.О. Основи коучингу: навчальний посібник. Київ; Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с. URL: <http://surl.li/afzfl>
10. Неперервна педагогічна освіта в зарубіжних країнах: інформаційно-аналітичні матеріали / [Авшенюк Н.М., Годлевська К.В., Дяченко Л.М., Котун К.В., Марусинець М.М., Огієнко О.І., Постригач Н.О., Пилинський Я.М.]; за заг. ред. Н.М. Авшенюк. Київ: ТОВ «ДКС Центр», 2018. 150 с. URL: <http://surl.li/htcax>
11. Організація освітнього процесу в закладах післядипломної педагогічної освіти з використанням електронних технологій навчання: методичні рекомендації / за заг. ред. Л. Л. Ляхоцької; ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». Київ. 2017. 198 с. <http://surl.li/htfgt>
12. Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи : монографія / За заг. ред. акад. Н.Г. Ничкало, акад. І.Ф. Прокопенка. Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих імені І. Зязюна НАПН України, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Харків: ФОРМ Бровін О.В., 2020. 546 с. URL: <https://dSPACE.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6c3c2971-44f9-4da0-b8e4-65d20ca0e35c/content>
13. Особистісний і професійний розвиток дорослих: теорія і практика: [монографія] / авт. кол.: Аніщенко О.В., Баніт О.В., Василенко О.В., Волярська О.С., Дорошенко Н.І., Зінченко С.В., Сігаєва Л. Є.; за ред. Аніщенко О.В. К.: ІПООД НАПН України, 2016. 354 с. URL: http://ipood.com.ua/data/NDR/Andragogika/2016_Monograph_andragogy.pdf
14. Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: матеріали І Всеукраїнської науково-методичної практичної конференції 28.02.2017 р.) / За

- заг.ред.к.пед.наук, доцента Серих Л.В. Суми: НІКО, 2017. 392 с. URL: <https://www.calameo.com/books/005096777c767551df3e8>
15. Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи : монографія / за ред. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 427 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/154897499.pdf>
  16. Положення про атестацію педагогічних працівників. Наказ Міністерства освіти і науки України № 805 від 9.09.2022 року. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/63c13a44672e6895965663.pdf>
  17. Положення про сертифікацію педагогічних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України № 1094 від 24.12.2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2018-%D0%BF#n16>
  18. Програма тестування вчителів початкової школи. URL: <https://osvita.ua/school/teacher-certification/63198/>
  19. Професійна компетентність вчителя початкових класів: навчально-методичний посібник для вчителів / Автори-упоряд.: В. Є. Берека, А. В. Галас. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 496 с. URL: <http://surl.li/foyeh>
  20. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. 452 с. URL: <http://surl.li/htbj>
  21. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf
  22. Розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів: колективна монографія / Зязюн І.А., Лавріненко О.А., Солдатенко М.М., Семенов О.М., Пономаревський С.Б., Іванова Т.В., Боровік О.М., Грищенко О.А., Тринус О.В., Падалка О.С. Національна академія педагогічних наук України Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ. 2015. 340 с. URL: http://ipood.com.ua/data/NDR/Pedmaister/monograph_pedmaister2015.pdf
  23. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посіб. НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с. URL : https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/osvitology/book_sisoeva-internet.pdf
  24. Сігаєва Л.Є. Розвиток освіти дорослих в Україні (друга половина ХХ ст.-початок ХХІ ст. [Текст]: монографія. АПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. Київ: ТОВ ВД «ЕКМО». 2010. 420 с. URL : <http://surl.li/hthzl>
  25. Сучасний вимір та стратегії розвитку особистісно-професійної компетентності педагога. / За заг. ред. Ю. О. Нікітін, С. М. Грицай, А. В. Вознюк, С. В. Драновська, О. М. Кириченко. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. 273 с. URL: <http://surl.li/htfix>
  26. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти: практичний посібник / М.П. Вовк, Г.І. Сотська, Н.О. Філіпчук, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Л.Ю. Султанова, Н.С. Гомеля. К.: Талком, 2019. 320 с. URL: [file:///C:/Users/user/Downloads/383%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/383%20(1).pdf)
  27. Управління початковою школою : навч. посіб. / Ольга Валеріївна Лебідь. 2015. 311 с. URL: <http://surl.li/hszod>

Допоміжна

1. Айзікова Л. В. Концепція навчання протягом життя у міжнародних документах і дослідженнях. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Педагогіка. 2012. Т. 199. Вип. 187. С. 62–64. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/199-187-10.pdf>
2. Венгловська О. А., Куземко Л. В., Новик І. М. Особистісно-професійний розвиток студентів педагогічних спеціальностей у центрах компетентностей. Молодий вчений. 2017. №11. С. 281–284. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/ua/archive/51/>
3. Вітюк В. В. Професійний розвиток учителя в умовах післядипломної педагогічної освіти [текст]. Педагогічний пошук. 2015. № 2 (86). С. 28–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2015_2_9
4. . Воротникова І. П. Освітній портал як складова освітньо-інформаційного середовища

- післядипломної педагогічної освіти. URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/ges/vyp7/konf4/Vorotnikov.pdf
5. Гончарук А. Неформальна освіта дорослих у країнах ЄС. Педагогічні науки. 2012. № 54. С. 31–36. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/964/1/Goncha.pdf>
  6. Діалог, переговори та дебати: посіб. для вчит. / Павленко Ольга, Сизенко Анастасія, Декшна Тетяна, Лобойко Мирослава, МакМюррей А. та ін.; British Council. Київ : Симоненко О. І., 2021. 114 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/465.pdf>
  7. Духовно-моральне виховання особистості : теорія та практика : науково-методичний посібник / за заг. ред. канд. пед. наук, доцента Л. М. Михайлової. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 250 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/213.pdf>
  8. Емоційно-вольова саморегуляція як важлива умова збереження психічного та фізичного здоров'я педагога. Збірник матеріалів обласної науково-практичної інтернет-конференції / укладач І.М.Руденко. Черкаси, 2020. 95 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/312.pdf>
  9. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради. 2014. № 37–38. ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
  10. Іванюк Г., Венгловська О., Антипін Є. Особистісно-професійний розвиток майбутніх педагогів у процесі навчальних практик. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, 2020. №2. С. 25-34. URL: <http://npo.kubg.edu.ua/article/view/206937>.
  11. Кендюхова А.А. Професійне портфоліо: територія успіху сучасного педагога: [навчально-методичний посібник] / А.А. Кендюхова. – Кіровоград: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 36 с. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/373.pdf>
  12. Клясен Н.Л. Діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах модернізації галузі освіти в Україні. Післядипломна освіта в Україні» Київ. 2014. Вип. 2, С. 10-13. URL: <https://www.airo.com.ua/diyalnist-zakladiv-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti-v-umovah-modernizatsiyi-osvitnoyi-galuzi-v-ukrayini/>
  13. Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. № 1176 URL : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36816/.
  14. Концепція «Нової української школи» /Міністерство освіти і науки від 27.10.2016. URL: <http://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
  15. Концепція розвитку педагогічної освіти /Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 №776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konsepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
  16. Красовська О.О., Міськова Н.М., Сойко І.М., Хом'як О. А. Технології підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування проектного навчання. Інноваційна педагогіка. Фаховий науковий журнал. Випуск № 49, Том 1. ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 138-143. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/49/part_1/49-1_2022.pdf
  17. Красовська О.О., Міськова Н.М., Сойко І.М., Хом'як О. А. Формування діяльнісно-технологічної готовності майбутнього вчителя до навчання освітніх галузей державного стандарту початкової школи. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал. 2022. № 7(12) 2022. С. 195-209. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/issue/view/61>
  18. Куземко Л.В., Новик І.М. Сучасні аспекти особистісно-професійного розвитку майбутніх педагогів. *Pedagogical and psychological sciences: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium: Collective monograph. Volume 1.*Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2018. 241–258 р. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25503/1/L_Kuzemko_I_Novyk_PPS_2018.pdf
  19. Майстерність учителя / За книгами Д.Лемова «Майстерність учителя», А.Гіна «Прийоми педагогічної техніки», А.Кроуфорда «Технології розвитку критичного мислення учнів» zno.ua, 2017. 68 с. URL: [file:///C:/Users/user/Downloads/466%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/466%20(2).pdf)
  20. Меморандум Європейської комісії 2000. Рекомендація 1437 (2000) «Про неформальну освіту» [електронний ресурс]. URL : [http://www.coe.kiev.ua/docs/pace/rec1437\(2000\).htm](http://www.coe.kiev.ua/docs/pace/rec1437(2000).htm)
  21. Неформальна освіта педагога – навчання з задоволенням. URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/268-qqq-16-m11-24-11-2016-neformalna-osvta-pedagoga-navchannya-z-zadovolennyam>.
  22. Пекар І. Роль неформальної освіти у сучасному суспільстві URL: <http://business-territory.com/articles/rol-neformalno%D1%97-osv%D1%96ti-u-suchasnomu->

[susp%D1%96lstv%D1%96](#)

23. Портфоліо учителя, як форма аналізу та оцінки результатів його діяльності: методичні рекомендації [Електронне видання] / Л. М. Бабченко Дніпро: Середняк Т. К., 2019, 21 с. URL : file:///C:/Users/user/Downloads/209.pdf
24. Проект Закону України «Про національну систему кваліфікацій» URL: http://gka2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=35869.
25. Проект Закону Про освіту дорослих. URL : <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-osvitu-doroslikh>
26. Про освіту : Закон України від 27 вересня 2017 №178–179. Дата оновлення: 30.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
27. Про затвердження Орієнтовної навчальної програми підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 і 2019/2020 навчальних роках URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097729-18#Text>
28. Рекомендації Асамблеї Ради Європи 1437 (2000) «Про неформальну освіту». URL : <http://coe.kiev.ua/bul/bul9/text30htm>
29. Самооцінювання: як скласти пазли ? [методичні рекомендації] / укладачі: Олена ПОЛОВЕНКО, Оксана ПОБЕРЕЖЕЦЬ. Кропивницький: КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», 2021. 40 с. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/427.pdf
30. Сігаєва Л. Неперервна освіта – пріоритетний напрям розвитку педагогічної науки. Професійна освіта : педагогіка і психологія / за редакцією Тадеуша Левовицького, Іоланти Більш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. Польща.: Видавництво Вищої Педагогічної Школи у Ченстохові. 2001. С. 264-269. URL : <http://surl.li/htjkc>
31. Сігаєва Л. Характеристика структури освіти дорослих в сучасній Україні. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2011. Вип. 59. С. 38–42. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/7311/>
32. Сорочан Т. М. Методологія змін у системі післядипломної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. 2016. № 4. С. 24-31. URL : http://www.nbu.gov.ua/old_jm/soc_gum/pip/inde...
33. Спілкування в педагогічному процесі : навчальний посібник / Гарькавець С. О., Волченко Л. П. Житомир : ТОВ «Видавничий дім Бук-Друк», 2021, 100 с. URL : URL : file:///C:/Users/user/Downloads/469.pdf
34. Рекомендації Асамблеї Ради Європи 1437 (2020) «Про неформальну освіту». URL : <http://coe.kiev.ua/bul/bul9/text30htm>
35. Шкільна медіація. Посібник для шкільних служб медіації / Автори-упорядники: О.Дацько, В.Боченкова, В.Якименко. Черкаси, 2019. 24 с. URL : file:///C:/Users/user/Downloads/473.pdf

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України URL: <http://www.mon.gov.ua>
2. Освітній портал URL: <http://www.ocbita.kiev.ua/index.html>
3. Бібліотеки Бібліотечний світ України URL: <http://www.ukrlibword.kiev.ua>
4. Бібліотека Верховної Ради України Українська Академія державного управління при Президентові України URL: <http://www.academy.kiev.ua>
5. Державна науково-технічна бібліотека України URL:<http://www.gntb.n-t.org>
6. Наукова бібліотека ім. Максимовича URL: <http://www.library.univ.kiev.ua>
7. Філософія в Україні. Електронна бібліотека URL: <http://www.philosophy.kiev.ua/lib>
8. Національна парламентська бібліотека URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
9. Національна бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua> Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка <http://www.brama.com/ntsa/ukr.html>
10. Публічна бібліотека ім. Лесі Українкім. Києва URL: <http://lucl.lucl.kiev.ua>
11. Науково-довідкова бібліотека центральних державних архівів України URL: <http://www.ndlib.archives.gov.ua>
12. Національний педагогічний університетім. М.П. Драгоманова URL: <http://www.npu.kiev.ua>
13. Національний університет імені Т.Г. Шевченка URL: <http://www.univ.kiev.ua>
14. Національна бібліотека Україниім. В.Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua>
15. Державна освітянська бібліотекаУкраїни URL: <http://www.edu-ua.net/library>

16. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
17. Державні бібліотеки України та інших країн. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
18. Освітні ресурси. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources/
19. Музей Миру | MEGU - МЕРУ URL: <https://www.megu.edu.ua/uk/muzej-myru>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Теми 1-8	60
Підсумковий контроль (теми 1-8) – екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни